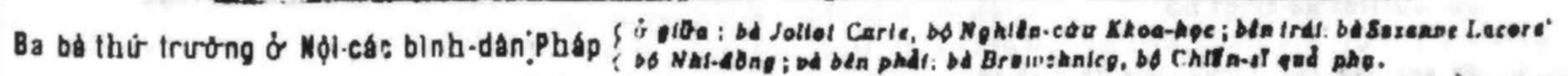

DEPT. 502
INDO. 1.0
NBA 5027

2\$00, một góc tư lương 1\$50
Khuôn khổ quyển sách 13x18.
TIẾNG-DÂN

2\$00, một gói tư lương 1\$50
Khuôn khổ quyển sách 13x18.
TIẾNG-DÂN

Chauy Phai

Lời kêu của dân bản cùng

Chúng tôi tên là Huỳnh Thiệu (42 tuổi, cha mẹ đều mất, không anh em), Đinh Phúc (25 tuổi, cha mất, mẹ già), Phan Kỳ (tức Khâm 32 tuổi, cha mẹ đều mất, ở cùng anh), Phan Đức, Phan Nhật (17 tuổi, cha mất, mẹ già ở làng Hiền Học, tỉnh Việt An, phá Thảng bình, tỉnh Quảng Nam, xin quan trên xuống ơn cứu xét một việc ư khố:

Nguyên làng chúng tôi có chủ phạm Nguyễn Thông là một hào cường, hơn vì tư thù với lý trưởng đương kim là Phan Giới, mạo ký hiệp tay kiện lý trưởng nhiều khoản.

Trong các khoản ấy, quan trên sai cho là dẫm mìn, duy có khoản lặn đĩnh, quan sai về xét thì phần nhiều đều chối, hoặc bị lật bịnh, chỉ có 4 đơn chúng tôi, mỗi đơn một lớp lặn tranh, vợ con không có, mẹ già, cha chết, quanh năm chỉ làm thuê nuôi miệng. Chúng tôi đã có đơn kêu lại tòa Fa lo, quan Sứ sai quan phủ xét bảm. Ngai đã xét bảm tình trạng nghèo khổ, quan Công sứ có bả sẽ được miễn cho.

Thế mà nay họ sức và phạt lý trưởng và trực chúng tôi vào hàng tráng đinh, thật là khổ quá. Nguyên chúng tôi ba đơn lặn tranh, giấy bảm khổ, chờ trực vào lý trưởng, con 1 đơn mới có 17 tuổi mà nói nghèo thì hết chỗ nghèo. Vậy xin quan trên cho chúng tôi lặn tranh, không biết thế nào chịu thuế nổi, chỉ có cách đem thân làm công cho nhà nước mà thôi.

Mong quan trên xét cho.

Cả người dẫm mìn

Xò sò Đông-pháp

T. D. số 933 ra ngày 11-7-36, về số Đông-pháp số ngày ấy, có hai con số sau bị in mất, vậy xin đọc... 319341 - 184812 - 041747 - 311118. Ai trông thì tôi kho kho lén lén, hạn đến 11 Janvier 1937 ai không lén thì bị sang công. Những số 4005 trở lên phải để hội đồng lo cuộc xô số xem xét lại cho toàn số phải, còn số nhỏ thì được lén lén.

Hai chính trị phạm ở Lao-bào được ân xá

Về nhíp Hoàng-tử đến sinh, hai chính trị phạm ở Lao-bào bị bắt năm 1931, đã được tha:

1) Nguyễn-Hào ở Phố-châu (huyện Hương-sơn, tỉnh Hà-tĩnh), bị án 13 năm.

2) Lê-văn-Mậu, quê ở Thanh-hóa cũng bị 13 năm.

Cả hai người đều đã được giải về quê quán giao hương lý quản thúc.

P. V.

TÌNH CẢNH DÂN QUE

(THẦY LÝ THƯƠNG NGƯỜI)

(Tập những ai muốn biết bình dân)

— Sao lâu thế? không được sao? lại vào mùng không về đó? Vợ ta đang chờ đợi con lên 4 tuổi, đau nặng mấy hôm chưa được một giọt thuốc nào, cái tiếng buồn rầu bởi chồng chỉ mới đi về.

— Được đến nhà!

— Tin là một vết lằn gợn, quanh cái mùng một cái, ngồi phịch ra giữa nhà trống trải, nắng và gió vào nóng như đốt, đưa mắt nhìn đứa con đau, mắt mào mào khóc, rồi tiếp luôn: Cái kiếp dân nghèo ta rõ rệt quá đi mẹ ơi! thật là khổ quá đi mẹ ơi! thật là khổ quá đi mẹ ơi!

— Sao, cụ bà dạy sao?

— Lão bản, lão ác, lão không muốn cho chúng ta vay chớ sao, từ sáng tới giờ lao đi như ai khổ lẽ cảnh nhà ta với lão tương li tung ti, nào cả nhà phải nhịn ăn mấy ngày này, vì không ai thuê mướn, con ta đau cật không có tiền uống thuốc, mà lão chẳng hề chút động lòng, một hai chối từ. Lão nói: lão ta đã bán thân hết cả rồi, còn tiền thì sao thuê đày sắp đến kỳ « công » rồi, 1 mình nhà lao phải nộp đến 6, 7 chục đồng, chưa biết đâu liệu được nữa, có đâu mà cho mấy vay. Bà thế, lại còn đương mào lên mặt đạo đức gậy dơi nữa kia!

— Lão nói gì nữa?

— Lão nói phần nhiều hàng nghèo như chúng ta là vì tiếng ăn nhấc làm, ngày mùa có hội nào, không biết dành dụm chút lợi, ăn bả xa phí, đến nỗi mùa mới xong đã đi vay đi mượn. Kỳ là xấu hổ, tức giận vô cùng, những muốn cho lão mấy cái mùng vào giữa nhà cho há miệng nhưng...

— Ồ, nghĩ cái kiếp dân nghèo chúng ta cũng như nhá đau khổ thật, ngày mùa thì phải ra công đến đồng quai, phơi sấy cho họ, cho đến cả cây rơm cái rạ cũng không, khỏi tay mình, đựng một tí công chỉ họ cũng sai đến, lại có hội nào cũng phải bán đồ bán thảo để mua lễ hội họ, không thì bữa nay q cái ruộng mai đôi bó lầy giờ mình không có chi ăn, lại thêm trời làm cơn đau yếu, họ đã chẳng thương thì chớ, lại còn lên giọng mỉa mai nữa ư!

Người vợ nói đến đây, hình như con tức lên nghe cả lời, cứ nhìn rơm mà tức nức khóc. Tin ta thấy vậy, cũng không sao cảm lòng được. 2 vợ chồng cũng khóc, mặt cho lán nắng lửa nó sắp lại đốt mấy cái bình vôi này đóm của cái gia đình khổ nạn này.

— Anh tin! anh tin!

Tên Seo, người đã có tuổi, mặc một cái quần ống cao ống thấp, khoác cái áo cánh nâu đã rách bết, đến trước sân gọi Tin. Chớ sao, vợ

chồng Tin vẫn khóc... Seo vừa đi gần lại chỗ 2 người ngồi vừa gọi to. Anh, anh, thầy lý gọi anh ra ngoài ruộng, nói rồi quay trở ra đi. Tin nổi lòng đương đau khổ về những điều vừa cảm xúc, bỗng nghe đến tiếng thầy lý gọi, sững sờ cả người, vì xưa nay anh đã rõ con cáo già này lắm. Hễ ai bị nó gọi lời tên, nếu không mất một vài ba đồng thì ra cũng phải 1 cái cuống tim và chai rượu, chớ không thì nó đánh tời bụi, mượn những cơ này chuyển họ mà bảm dọa giải quan, làm tội! — Nhưng biết sao? không đi chẳng? quá! Tin tự hỏi thế, rồi đứng phắt dậy, lấy tay áo lau con, rồi mang cái nón rách tươm, bụng đói xỏ đi hầu thầy lý.

Trên một đám ruộng cát, ước độ nửa sào, thầy lý, ông hương 2 người che 2 cây dù, đương đứng hỏi tên Seo những đám ruộng lân cận đây, thì vừa thấy Tin ta đến, nét mặt buồn xạo, sợ hãi.

— Bảm thưa thầy thưa ông — Phải, phải! — Dạ thưa thầy và ông dỏi con bởi việc chi?

— Được, mấy đương đây rồi tôi nói với, rồi thầy quay lại báo tên Seo. Báo rồi, lại đem lại đây.

Tên Seo lật đật đi lại chỗ mà lúc này nó đã làm dấu sẵn, bởi chai rượu lảo, đưa cho thầy lý và ra y theo thường lệ luôn một cái:

Chà rượu trong bát, tốt thật! Một tay cầm ngay lấy chai rượu 1 tay chỉ Tin, thầy lý lên mặt đủ lợt quai mắt.

Thật bay cơ làm khổ, làm tội! lao hoai, bay dúi tôi gì mà không thầy biết, lao ta bắt một tháng phải trả 7 5 chục lít rượu ti, nếu không đủ thì quan... thật bay không coi cái mặt lao đây ra cái gì nữa! mà cứ... lao

— Bảm tay thầy và ông hương.

Tin cất giọng run sợ và đau đớn, nói: thầy và ông bực giận, bình tâm xét lại cho con được nhờ, con đây vẫn biết cái buổi ughiem cầm này có dân làm như thế, chai rượu này thật không phải của con, và độ này trong nhà con một đồng một chữ cũng không có mua gạo ăn có vốn dân, mà con có biết làm đâu, chẳng qua dựa vào nhà bảm gì cơ, hoặc sự phép thầy mà đem con vào ruộng của thầy thôi. Và quảng từ đây về nhà con xa đến gần hai cây số, thật xin thầy mở lượng mà xét cho con...

Thầy lý đứng im nghĩ, Ông Hương từ này tới giờ cặp mắt chăm chăm chai rượu trong tay mà tên Seo đã chắt thêm muốn uống, cái giọng lý sự « mào giáo bắt chẹt Tin — Anh Tin, anh thử nghĩ lại đây, may mà chúng tôi lý: thầy đây, chớ như nếu quan nhà bay quan đơn bắt

được thì có khổ đến cho lang cho chúng tôi không? Anh không thấy cái gương lang Thượng... đêm xưa sao? cũng chỉ vì có một tí thế này, mà bảm bắt cả thân ta ruộng công đi đấy cả.

— Thật con oan lắm khổ lắm! Tin vừa nói vừa khóc: Con đương lo chạy cho đứa con con đương dỏi và đau nặng mấy hôm nay, có tiền đâu, có thì giờ đâu mà nghĩ đến chuyện nấu rượu! xin thầy và ông tha cho con...

Thầy lý vẫn một giọng nghiêm nghị: — Con anh đau, vợ anh đau, mặc anh! can gì đến chúng tôi mà anh kể lễ, chúng tôi chỉ báo anh ra đây nộp lầy chai rượu để chúng tôi về thôi.

— Bảm con oan ư lắm, rượu ấy không phải...

— Chà, không phải đại lời nữa, người ta hay nói làm đi rồi lại giả mồm, anh báo anh không có tiền thì anh mua chai rượu! ta không được sao? ruộng của nhà anh, anh ngày đi lại đều mấy mươi lần, sao anh lại không giữ, không biết, để cho người ta chôn vào, anh không biết, buổi này không có cái lý gì cương hơn bạc giấy và sang được đâu!

— Thật con oan ư quá...

— Không phải nói nữa, anh hãy về nhà với chúng tôi làm giấy nhận đi, cái đã, rồi ra sau xóm mai anh đến tôi sẽ nói lại, chờ bấy giờ trời nắng như thiêu, chúng tôi có tội về gì mà anh bắt đương đây mà?

Tên Seo tay lý, ông hương, tên Seo, tay cặp cái kẹp da và cây roi, tay xách chai rượu đi mau, 3 người đều lộ vẻ vui vẻ như con mèo đã tợp được con chuột, chỉ riêng phần Tin ta, một bước một lùi, lều cèo theo sau các thầy về nhà, dân cần rảo dỏi ngón tay vào cái áo lại bay về gió, để được về thăm con!

Thôn dân (Cầu nhà)

Tai nạn ở các mỏ của người Anh

Trong 7 năm nay, tai nạn ở các mỏ của Anh thêm lên một cách ghê sợ. Trong khoảng 7 năm ấy, 987.935 người thợ mỏ bị tai nạn rồi (accident). (tính quân bình mỗi năm có 941.134 cái, mỗi tuần lễ 2.714 cái, trong 4 ngày, người ta tính có 15 người thợ mỏ bị nạn, 24 người bị thương xoang.

Già hoặc trẻ

Muốn khỏi đau răng thì hít dùng thuốc *Có-xi-tan* của *Hải-ngọc-duyên* (mỗi bao giá 0\$17) để sát răng. Xem trương 3 số báo vừa qua và số báo tới.

Tư hội Quốc - Liên trưng phạt nước Y cho đền Trung-hoa kháng Nhật

Ở đời vào mình mới này, như nhà khoa học phát minh ra nhiều công trình vĩ đại, đánh hơn được sức thiên nhiên mà giúp ích cho loài người trên đường sống, như tàu thủy, xe hỏa, tàu bay rồi gần đương thủy lục lại, gây điều, gây thiệp gò thông tin tức mau chóng, nơi nước sức dân mà làm cho máy móc chạy đó sức người rất nhiều.

Thế là người đời đã nhờ công ơn khoa học cũng cơ khi mà làm trời công việc, như đường xa ngày xưa đi cả tháng; ngày nay đi trong một ngày, công việc ư gầy xưa làm đến đôi trăm người, ngày nay một cái máy đã là đủ... như vậy trên đường sống, người ta có dư công dư thì giờ nhiều. Nếu đem công lao và thì giờ đưa đó mà làm việc ích lợi chung khác thì qui bả biết bao. Nhưng không, phải đóng lại đem cái công và thì giờ đó dùng vào chuyện bả bủ đi mới đáng tiếc làm sao!

Những chuyện bả như việc cá nhân đi xem hát xiếc, nhảy đầm hay sa mê vào xóm bình khương v. v. để tiêu khiển thì dễ dàng nói làm gì, đều chuyện quốc tế bang giao cũng chiến tranh là việc quan hệ lấy đĩnh, mà họ cũng dùng công và thì giờ đó để làm trò chơi mới lạ thật!

Tại hội Quốc liên về cuộc trưng phạt nước Y ngay từ lúc Y mới khởi đầu đánh A, trên 9, 10 tháng trời, nào hội bả, nào bình giải, nào sắp đặt công việc, nhóm lại kẻ có mấy chục nước, có trên trăm nhà chánh trị, ngoại giao, quân lữ, ranh là tay danh tiếng trọng yếu cả, chỉ kể nước miếng với giấy mực đã hao tốn nhiều, chưa nói đến việc lương xe cộ này nọ.

Vậy mà Y cứ nuốt A, A hàng phải bỏ nước chạy trốn làm vị vua thất nghiệp, nhân dân thanh quách A cứ làm vật hy sinh dưới quả bom và đạn chửi sủa của quân Y. Nay họ lại cho A hoàng sang hội Quốc liên để kêu kiện chuyện mất nước! Công và thì giờ bỏ đi biết bao! do là chuyện bả?

Đến chuyện người Tàu kháng Nhật lại vai hơn nữa:

Trên một tháng này, phải lấy Nam nào điều binh khiển tướng, có động là báo. Nay có tin đội quân này khởi sự di động, mai có tin đạo quân khác hướng ứng, không chỉ kháng Nhật mà thôi, lại họ reo rầm lên: nếu như ai ngăn trở thì đừng để cho họ, kháng khái hùng dũng biết bao!

Vậy mà chỉ một tờ lồi bả thơ của Tưởng-giải-Thạch bảm sa vài câu — Phải biết chưa động đến chỗ ngứa của người Nhật cho họ gãi một chút nào — thì những đạo quân kéo đi rầm rộ đó xếp cờ cuốn gói, lẳng lẳng rút về, ở đầu năm yên ở đấy, không rục rịch nữa.

Cống lao và thì giờ bỏ đi biết bao! đó lại là một chuyện bả.

Đại loại trên đời này, nhờ khoa học giúp đỡ có công phu và thì giờ

CHƯ TÔN!

ai muốn ngàn người cho thân CHO KHỎI ĐAU

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

CHU TÔN!

